

- ఈ ఏడాది భానుడు నివ్వలు కురిపిస్తున్నాడు.
- దీంతో వడదెబ్బ ప్రమాదం పొంచి ఉన్నట్లు వైద్యులు హెచ్చరిస్తున్నాడు. రానున్న రోజుల్లో ఎండల తీవ్రత మరింత పెరిగే అవకాశం ఉంది. ఇలాంటిప్పుడు ఎండల్లో బయటికి వెళ్లేవాళ్లు... ముఖ్యంగా చిన్నపిల్లలు, వృద్ధులు జాగ్రత్తగా ఉండాలి. ఇప్పటికే ఉష్ణోగ్రతలు 40 డిగ్రీల సెంటీగ్రేడ్ దాటాయి. ఈ నెల చివరి నాటికి, వచ్చే మే నెలలో పగటి ఉష్ణోగ్రతలు 43 డిగ్రీలు నమోదయ్యే అవకాశం ఉన్నట్లు వాతావరణ శాఖ అధికారులు ఇప్పటికే హెచ్చరికలు జారీచేశారు. పెరుగుతున్న ఎండల వల్ల వడదెబ్బ బాధితుల సంఖ్య కూడా పెరుగుతున్నది. పిల్లలకు పరీక్షలు పూర్తయి ఈ వారమే వేసవి సెలవులు ప్రారంభం కానున్నాయి. ఈ సమయంలో ఎంత ఎండగా ఉన్నా పిల్లలు బయట ఆడుకోవడానికి వెళ్తుంటారు. ఇలాంటిప్పుడు పిల్లలకు ఎండ తీవ్రత వల్ల ఎలాంటి సమస్యలు వస్తాయి? వాటినుంచి కాపాడుకోవడానికి ఎలాంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి? తెలుసుకుందాం.

ఎండల్లో.. జర్ బెర్దం

దాదాపు పరీక్షలన్నీ ముగియడంతో పిల్లలు బయట ఎండలో ఆడుకోవడం సహజం. అయితే పొద్దున్నుంచే ఎండ తీవ్రంగా ఉంటున్నది. దీంతో పిల్లలు తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకోకుండా ఎండలో ఆడుకుంటూ, తిరగడం వల్ల డీహైడ్రేషన్, వడదెబ్బ, హెచ్చరిక తదితర సమస్యలు బారిన పడే అవకాశాలుంటాయి. అంతేకాకుండా పిల్లల్లో 'హీట్ రెగ్యులేషన్ సిస్టమ్' తక్కువ స్థాయిలో పనిచేయడం, వ్యాధి నిరోధక శక్తి కూడా తక్కువగా ఉండటం వల్ల పిల్లలు పెద్దలతో పోల్చితే త్వరగా వడదెబ్బకు గురయ్యేందుకు ఆస్కారం ఉంటుంది. వడదెబ్బకు గురైన వెంటనే చిన్నారులు డీహైడ్రేషన్ బారిన పడతారు. అంటే శరీరంలోని నీరు ఆవిరిపోతున్నప్పుడు, ఎక్కువగా ఎండలో తిరగడం మాత్రమే కాకుండా వడగాలులు, సమయానికి ఆహారం తినకపోవడం వల్ల కూడా డీహైడ్రేషన్ సమస్య తలెత్తుతుంది. పిల్లలు ఎండలో తిరగడం వల్ల శరీరంలోని లవణాలు, నీరు వాతావరణంలోని ఉష్ణోగ్రతకు అనుకూలంగా ఉండటం కోసం మూత్రం విడుదల చేస్తారు. కాబట్టి వేసవిలో పిల్లలను సాధ్యమైనంత వరకు ఎండలో బయటికి వెళ్ళేసమయాన్ని పరిమితం చేయాలి. ఎండలో తిరగడం మాత్రమే కాకుండా ప్రవచనాల్లో కూడా పాటించాలి. ఒకవేళ బిడ్డలను బయటికి పంపాల్సి వస్తే ఎండ తగ్గకుండా తలకు టోపీ, గొడుగు తప్పనిసరిగా వాడాలి. ఎండలో బయటికి వెళ్ళాల్సి వస్తే పడులుగా ఉండే కాటన్ దుస్తులు వేయాలి. తెలుపు రంగుల వస్త్రాలను ఉపయోగించాలి. వస్త్రాలను మూసి చదరాలు, జింకే ఫుడ్ కు దూరంగా ఉంచాలి. కలుషితమైన నీరు, కలుషిత ఆహార పదార్థాల పట్ల జాగ్రత్తగా ఉండాలి.

- తీవ్రమైన ఎండల వల్ల అనర్థాలు**
- సూర్యకిరణాలు తలపై పడటం వల్ల మెడలు వాపు నకు గురవుతుంది.
  - శరీరంలో కండరాలు బిగిస్తుంటాయి.
  - ఎండ తీవ్రత వల్ల ఒంటలో కండరాలు సంకోచింపి, ఒళ్ళంతా నొప్పిగా ఉంటుంది.
  - అధిక ఉష్ణోగ్రత కారణంగా కీడ్సీలు, ఊపిరితిత్తులు, కాలేయం దెబ్బతింటాయి.
- వడదెబ్బ లక్షణాలు**
- వడదెబ్బ తగిలినప్పుడు కొంతమంది మూత్రం విడుదల చేస్తారు.
  - శరీరంలో లవణాలు ఆవిరిపోవడంతో బాగా నీరసంపొందుతారు.
  - కొంత మంది డీహైడ్రేషన్ కు గురవుతారు.
  - కొందరికి వాంతులు, విరేచనాలు, తీవ్ర జ్వరం తదితర లక్షణాలు కనిపిస్తాయి.
- ప్రాథమిక చికిత్స**
- పై లక్షణాలు కనిపించిన పిల్లలను వెంటనే దగ్గరలో ఉన్న ఆరోగ్య కేంద్రానికి తీసుకెళ్ళాలి. దీనిని ముందు డీహైడ్రేషన్ కు గురైన పిల్లలకు ఓఆర్ఎస్ ద్రవాన్ని కొద్దికొద్దిగా తాగించాలి.

సూర్యకిరణాల ఒత్తిడి నీరు తాగి. సూర్య పదార్థాలు, కొప్పు పదార్థాలు తీసుకోకూడదు. వడదెబ్బ బిడ్డకు గురైనవారిని, ఎండలో తిరిగి మూర్ఛిస్తున్న వారిని వెంటనే చల్లటి ప్రదేశానికి తరలించాలి. ముఖంపై మంచినీరు చల్లి, స్పృహ వచ్చిన తరువాత వాళ్ళను మంచంపై పడుకోబెట్టాలి. వాళ్ళ ముక్కులతో చంకలు, గజ్జల్ తుడవడం వల్ల శరీర ఉష్ణోగ్రత త్వరగా తగ్గుతుంది. వెంటనే దగ్గర్లో ఉన్న ఆసుపత్రికి తరలించి చికిత్స చేయించాలి. ఉప్పు, చక్కెర కలిపిన నీళ్ళు, కొబ్బరినీళ్ళు, పండ్లరసాలు తాగించాలి. ఎండలో వెళ్ళేవారు ఓఆర్ఎస్ ప్యాకెట్లను లేదా మజ్జిగ్, అంటి వంటివి వెంటనే ఉంచుకోవడం మంచిది.

• **డాక్టర్ రాజారావు,** సూపరింటెండెంట్, గాంధీ దవాఖాన

మా పాప వయసు మూడు నెలలు. పుట్టినప్పుడు బాగానే ఉంది. డ్రెస్సింగ్ లో కూడా స్ట్రానింగ్ లో అంతా బాగానే వచ్చింది. పుట్టిన తర్వాత బిడ్డ క్రమేపీ పాలు తీసుకోలేదు. ఆయాసంగా, ఎగపోతగా ఉండేది. పిల్లల డాక్టర్ యాంటీబయోటిక్స్ ఇస్తే కొంత నెమ్మదించింది. మళ్ళీ అదే సమస్య తలెత్తేసరికి డాక్టర్ సలహా మేరకు వీడియోటిక్ కార్బియా లజిస్ట్రను సంప్రదించాం. ఆయన స్కాన్ చేసి బిడ్డకు గుండెలో రంధ్రం ఉందనీ, ఆపరేషన్ చేయాలనీ చెప్పాడు. ఇంత చిన్న వయసులో ఆపరేషన్ ఏంటి? మాకు ఆందోళనగా ఉంది. ముఖ్యంగా బరువు కూడా పెరగడంలేదు. పుట్టినప్పుడు ఉన్న బరువే ఇప్పటికీ ఉంది. మా బిడ్డ ఆపరేషన్ తర్వాత గలదా? ఆపరేషన్ లేకుండా నయం చేసే మార్గం లేదా? సలహా ఇవ్వగలరు.

• **ఓ పాఠకురాలు**

కొన్ని కేసుల్లో సాధారణంగా శిశువు గుండెలోని కింది గదుల్లో ఉండే జతరకల మధ్య ఉండే గోడకు రంధ్రం ఏర్పడుతుంది. అది 1 మి.మీ నుంచి 8 మి.మీ ఉండే అవకాశం ఉంటుంది. ఒక్కోసారి 1 సెం.మీ స్థాయిలో అతిపెద్దగా కూడా ఉంటుంది. అయితే ప్రతి గుండె రంధ్రానికి ఆపరేషన్ అవసరం ఉండదు. చిన్న రంధ్రాలైతే వాటం తట అవే మూసుకుపోతాయి. మీ బిడ్డకు వైస చెప్పిన ఏదో ఒక స్థాయిలో రంధ్రం ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. వీవెన్డీ (వెంట్రీ క్యూల్ సెప్టల్ డిఫెక్ట్) కారణంగా రంధ్రం సైజు ఎక్కువగా ఉన్నట్లు అనిపిస్తున్నది. ఈ కారణంగా ఎక్కువ రక్తం కుడి గుండెలోకి వచ్చి, అక్కడినుంచి ఊపిరితిత్తుల్లోకి చేరుతున్నది. అలా ఊపిరితిత్తులపై ఎక్కువ భారం పడి బిడ్డ ఆయాసంగా ఉంటున్నది. ఆయాసం కారణంగా సరిగ్గా పాలు తాగలేకపోవడం, ఎనర్జీ ఎక్కువగా ఖర్చు అయిపోవడం జరుగుతున్నది. అందుకే బరువు కూడా పెరగడంలేదు. కాబట్టి ఆపరేషన్ అవసరం లేదు. గుండెకు చేసేది మరే పెద్ద ఆపరేషన్ మేరకే. ఈ రోజుల్లో అత్యధిక సంఖ్యలో అందుబాటులో ఉన్నాయి. మీ డాక్టర్ సలహా మేరకు వీడియో టిక్ కార్బియా లజిస్ట్రను సంప్రదించడమే మంచిది. ఆపరేషన్ తర్వాత మీ బిడ్డ ఆరోగ్యంగా ఉంటుంది. బరువు పెరగడం ఆరంభమవుతుంది.

డాక్టర్ విజయారం
నియోనాటల్ జనరల్ అండ్ పీడియాట్రిషియన్ రెయిన్ బో చిల్డ్రన్ హాస్పిటల్

పిల్లల సెలవకం

గుండెకు కార్బియాం అండ!

బాల్యంలో పిల్లలకు రోజుకు ఒక గ్లాసు పాలు తాగించాలని పెద్దలు వెంటపడటం సహజం. అయితే మనకు వాటి ప్రయోజనం అంతగా తెలియదు. కానీ, పాలలో కార్బియాం సమృద్ధిగా ఉంటుంది. దీంతో మనకు దీర్ఘకాలికంగా ఎన్నో ఆరోగ్య ప్రయోజనాలు సిద్ధమవుతాయి. మన ఆరోగ్యంగా, జీవితంగా ఉండటానికి కార్బియాం లాంటి మినరల్స్ అవసరం ఉంటుంది. మన దంతాలు, ఎముకల ఆరోగ్యానికి అవసరమైన ప్రధాన మినరల్స్ కార్బియాం ఒకటి. ఆహారం ద్వారా శరీరానికి కార్బియాం తగినంత అందకపోతే ఎముకల వ్యాధులు, దంత సమస్యలు దానివల్ల ఏర్పడతాయి. కార్బియాం లోపాన్ని హైపోకాల్షిమియా అంటారు. ఇది మెదడు కణాల మీద ప్రతికూల ప్రభావం చూపుతుంది. జ్ఞాపకశక్తి సమస్యలకు దారితీస్తుంది. కుంగుబాటు, కండరాల బలహీనత, ఎముకలు గుల్చబారే ఆస్టియో పోరోసిస్, కీళ్ళనొప్పిలు, బలహీనమైన పిక్చురెస్ గోళ్ళ తదితర సమస్యలకు కారణమవుతుంది. ఇవి కార్బియాం తగ్గితే వచ్చే సాధారణ సమస్యలు కాగా, హైపో కార్బి మియా

కారణంగా గుండె సమస్యలు కూడా వస్తాయని ఓ పరిశోధన తేల్చింది. నెదర్లాండ్ల సినాయ్ హాల్ట్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఈ అధ్యయనం చేసింది. ఇందులో కార్బియాం మోతాదు మరీ తక్కువగా ఉన్నవాళ్ళు అంతకుముందు గుండె సమస్యలు లేకపోయినప్పటికీ అకస్మాత్తుగా కార్బియాం అర్థం అయ్యే వరకు పరీక్షలకు గురైనారు. శరీరంలో కార్బియాం స్థాయిలు తక్కువగా ఉన్నప్పుడు గుండె గోడలు బలహీనంగా మారిపోతాయి. ఇది గుండె క్రొవ్డుకోవడం అనిపించే సమస్య కార్బియాం అర్థం అయ్యే దారితీస్తుంది. ముఖ్యంగా 50 ఏండ్లు దాటినవారిలో ఈ సమస్య ఎక్కువగా ఉంటుంది. కాబట్టి, పెద్దలకు గుండెజబ్బులు ముప్పు తప్పించుకోవాలంటే కార్బియాం సమృద్ధిగా ఉన్న... పాలు, పాలకూర, పెరుగు లాంటి పదార్థాలు ఆహారంలో భాగం చేసుకుంటే మంచిది.

అత్యవసర మైతన బయటికి

వేసవిలో పిల్లలు, వృద్ధులు, గర్భిణులను అత్యవసరమైతన తప్పక పరీక్షించాలి. అత్యవసరమైతన తీసుకురావడం, ఎండ తీవ్రత చిన్న పిల్లలు, గర్భిణులపై ఎక్కువగా ఉంటుంది. త్వరగా డీహైడ్రేషన్ కు గురయ్యే ప్రమాదం ఉన్న కారణంగా వీరికి తరచూ నీళ్ళు, ఇతర ద్రవ పదార్థాలు తాగించాలి. ముఖ్యంగా గర్భిణులు మరొక జాగ్రత్తగా ఉండాలి. కూల్ డ్రింక్స్ వంటివి కాకుండా ప్రకృతి సహజమైన కొబ్బరినీళ్ళు, చెరుకు రసం, తాజా పండ్లరసాలు తీసుకోవడం ఉత్తమం. వాంతులు, విరేచనాలు వంటివి అయితే వెంటనే వైద్యులను సంప్రదించాలి. సాంత వైద్యం తల్లిబిడ్డలకు ప్రమాదకరం.

డాక్టర్ రాజేశ్వరి
గైనెకాలజిస్టు, నిరోఫర్ హాస్పిటల్

సీద తాగించాలి.

- పిల్లలకు వసులైన తేలిక రంగు దుస్తులు వేయాలి.
- పిల్లలు ఉండే గదులు చల్లగా ఉండేలా చూడాలి.
- పసిపిల్లలకు ఉదయం 8 గంటల వరకు, తరువాత మాత్రమే స్నానం చేయించాలి.
- శిశువులకు అధికంగా తల్లిపాలు పట్టాలి. రబ్బరు డైబింగ్ వాడకూడదు.

... మహేశ్వరి రావు బండారి

డాక్టర్ ఉషారాణి, సూపరింటెండెంట్, నిరోఫర్ హాస్పిటల్, హైదరాబాద్

తల్లుల ఆహారం.. పిల్లలకు ఆకారం

గర్భం ధరించానే కాలోరీ తల్లులు ఆహారం బియ్యంలో ఎన్నో జాగ్రత్తలు తీసుకుంటారు. అయితే, పుట్టిన తర్వాత పిల్లల రూపరేఖలకు తల్లి ఆహారం అలవాటుకు బలమైన లంక ఉంటుందని ఒక అధ్యయనం తెలిపింది. దీన్ని నేటికే కమ్యూనిటీ బేస్డ్ జర్నల్ ప్రచురించింది. గర్భంలో బిడ్డ శరీరం రూపరేఖలకు దశా తల్లి తీసుకునే ఆహారం గణనీయమైన ప్రభావం చూపుతుందని ఈ అధ్యయనం వెల్లడించింది. తల్లి ఆహారంలో ప్రోటీన్ స్థాయిలకు జన్యువుల పనితీరుకు సంబంధం ఉంటుందని ఈ అధ్యయనంలో పరిశోధకులు కనుక్కొన్నారు. ముఖ్యంగా ఎంటీఆర్ఎస్ 1 జన్యువులతో ఈ లంక ముడిపడి ఉంటుంది. పిండం, కవాలం, ముఖం (క్రినియోపేషియల్) ఆకారంపై ఈ జన్యువులు నేరుగా ప్రభావం చూపుతాయని పరిశోధకులు తెలిపారు.

తల్లుల ఆహారంలో ప్రోటీన్స్ ఎక్కువగా ఉంటే బిడ్డల దవడలు బలంగా, పడుముగా ఉంటాయి. పెద్ద ముక్కులు ఏర్పడతాయి. అదే ప్రోటీన్స్ తక్కువగా ఉంటే చూత్రం పలుచటి, కొండేలిన లక్షణాలు ఉంటాయి. అంటే తల్లులు తీసుకునే ప్రోటీన్స్ పిల్లల దవడలు, ముక్కు రూపం, పరిమాణాన్ని ప్రభావితం చేస్తాయన్నమాట. కాగా, తల్లులు తీసుకునే ఆహారం— నవజాత శిశువుల ఆరోగ్యానికి సంబంధం ఉంటుందని ఇంతకుముందు అధ్యయనాల్లోనే వెల్లడింది. ఉదాహరణకు... పూర్తిగా మొక్కల ఆధారిత ఆహారమే తీసుకునే వేగ తల్లుల పిల్లలు పుట్టినప్పుడు తక్కువ బరువుతో ఉంటారు. ఇక ఊబకాయం ఉన్న తల్లులు జీవక్రియలకు సంబంధించిన ముప్పు ఉండే పిల్లలకు జన్మనిస్తారని మరో అధ్యయనం కనుక్కొంది. ఇలాంటి పిల్లలకు ముందుముందు ఫ్యాటీ లిపిడ్ డీసేజ్ లాంటి వ్యాధులు వచ్చే ప్రమాదం ఉంటుందని ఆ అధ్యయనం తెలిపింది. ఇలా ఉంటే ప్రోటీన్స్ పుష్కల ఎక్కువగా తీసే తల్లులు తమ కడుపులో ఉన్న పిండాలకు హానికరమైన రసాయనాలను అందిస్తారని మరో అధ్యయనం హెచ్చరించింది.

